

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 27-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Ipari érdekeink.

A képviselőházban a multhét egy napján letárgyalták a kereskedelmi tárcza költségvetését.

Nagyobb vitát nem idézett ugyan fel a kérdés s élénkebbé legfennebb az iparfejlesztés kérdésében vált a vita.

Nem nehéz dolog mérlegelni ezt a vitát és könnyű megfellelni a fölvetett kérdésre, mert hiszen nyilvánvaló dolog, maga a kereskedelmi miniszter annak a beismérésén kezdte, hogy ez utal történetik először, mikép az iparfejlesztésre jelentősebben összeget irányozhat elő, háromszázezer forinttal többet, mint eddig.

Természetesen kíváncsi lesz mindenki, hogy ugyan mennyi volt előirányozva ipari czélokra a multban, tavaly harmadéva. És érthetetlennek fogja találni mindenki, hogy a közgazdasági alkotásaival dicsőítő kormány még a legközelebb mult évben sem vitte magasabbra az ipari czélok irányzatát százezer forintnál és hogy azt megelőzőleg tulajdonképp huszonötezer forintot kezdődött az a „nagyáldozat” melylyel az ipar czéljaira való bőkezűségüket kimerítették az összes elődei Barossnak.

A vasminiszternek igazi küzdelmébe került, hogy ezt az összeget fokozatosan fölemeltesse és senki nála erősebben nem méltatlankodott azon, hogy keveset segíthetett az iparon közvetlenül, anyagilag, mert a mit megtehettél érte közvetve, abban aztán helyreállította ennek a szegény-budgetnek a korlátozottságát.

De végső elemzésben Barossról ered az is, hogy a folyó évi állami költségvetésben aránylag mégis emelésre méltóbb összeg szerepel már az iparfejlesztés czéljaira. Ő volt az, aki a korábbi szerényebb eszközökkel is utat tört annak felismerésére, mi mindent kell tennie az államnak a hazai ipar segítésére. És az iparos körök, egyszer fölbátorítva, oly tömegesen fordulnak a szakminiszteriumba jogos figyelembevételért érdemlő kérésekkel, hogy Lukács Béla úgy is mint államtitkár és még inkább mint kereskedelmi miniszter nem akart kitérni az államkötelességei elől.

Az ipari czélokra fölvetett nagyobb fedezetben az a törekvés jut kifejezésre, hogy a szakminiszterium ne csak elméletben, de a gyakorlatban is és va-

lósággal támogathassa az ipart minden téren és természetesen, hogy erre a célra távolról sem elegendő az a 3—400 ezer forint, amiről azt hirdetik, hogy ez már a legvégső bőkezűség.

Helyesen értelmezik e téren az állam földadatait, akik ezt a dotációt már most egy millió forintba kívánják emelni, mert nem elvesztett pénz, de hasznos, dus kamatokat hajtó befektetés az, amit az állam arra fordít, hogy erősödjék és minden vonalon versenyképessé váljon a magyar ipar és szembeszállhasson a nemzetet kizsákmányoló külföldi, első sorban pedig az osztrák ipar végzetes térfoglalásával.

Senki sem tagadja, hogy ehhez maguknak az érdekelt tényezőknek közreműködése is ne volna szükséges. A legegyszerűbb iparos sem hirdeti ma már azt a tant, hogy egyedül az államtól várja a boldogulását.

Mindinkább érvényre jut nálunk az a teljes és önértékes elv, hogy első sorban magának az iparos osztálynak kell a saját ügyét szolgálni verejtékes munkával és előre törekedéssel úgy iparkodás, mint a szakképzettség megszerzésének terén.

Éppen ezt igazolják azok a számadatok, melyeket Lukács Béla miniszter érvel használt a tegnapi képviselőházi fejtegetéseivel. Azt, hogy az utóbbi tíz év alatt mily biztató arányokban szaporodott az iparral foglalkozók és különösen a nagyobb vállalatok száma és az, hogy a vállalatok hosszu sora van egészséges fejlődésben, a mint az a foglalkozó munkások tömegéből megítélhető.

A világstalanabb multtal összehasonlítva, ezek az adatok mindenesetre örömdetessék, de viszont alig változott még észrevehetőleg kedvezőbbre, az áruforgalmi statisztikának, melyből az idén is csak azt olvassuk, mint tavaly, hogy óriási tömegekben hozzák be a Magyarországon fogyasztott iparcikkeket külföldről, és hogy nagyon, nagyon messzire vagyunk még e tekintetben az elfogadható mérlegtől, mert sok millió erejéig maradtunk adófizetői a külföld iparának.

Ami pedig még ennél is nagyobb baj, a saját állami szükségleteink fedezésénél is az osztrák ipar szedi le a tejfölt, ha a hadsereg felszerelési szállításokat vesszük, melyekből még most is csak egyes kis morzsák jutnak

a magyar iparnak, kegyelemből oda-lökve a közös hadügyminiszter által, akivel szemben már nem tud erőlyes lenni a kormány.

Szívesen fogadják az iparos osztály a kereskedelmi miniszter jóakarátát, de legalább is ugyanazt a jóakaratot várják a többi minisztertől is, a honvédelmitől, mikor a szállításokat adja ki és a pénzügyminisztertől, mikor az adókat rovatja ki az ezer bajjal vergődő iparosokra, nem arra utasítja a közeget, hogy kíméljék a kűzködő munkást, hanem arra, hogy minél több jövedelmet biztosítsanak a kincstárnak.

Keveset, vagy semmit sem ér az, ha az állam egyik kezével némi kis támogatást nyújt az iparosnak, a másik kezével pedig kiforgatja a szegény iparost keresetéből.

Igy talpra lehet állítani az állami háztartás egyensúlyát, de csak a polgárok háztartásainak egyensúlya rovására. Lehet így kedvező zárszámadást készíteni az állam jövedelmeiről, de nem lehet erőssé és versenyképessé tenni a magyar ipart.

Politikai hír.

Az elmaradt háború. A Figaro azt írja, hogy a háború nemrég kitört félben volt. Mikor ugyanis Péterváron megtudták, hogy a Loewe-féle puskák rosszak, a katonai párt a czárt háborúra ösztöklélte. A czár Szergiusz nagyherceget küldte titkos megbízatással Párisba, Londonba és Rómába. — De a dolgot fölfedezte a pétervári spanyol nagykövet, mire valóságos telegram-zápor indult meg Madrid és Berlin közt. II. Vilmos császár egy percig kikerülhetetlennek hitte a háborút s az valóban csak azon mult, hogy Anglia határozottan kijelentette, hogy orosz hadtámadás esetében azonnal közbelép.

Az osztrákpárt értekezlete.

Budapest, jan. 28.

Távirati rovatunkban hoztuk már az országos osztrákpárt értekezletének lefolyását.

Mindazonáltal annyira fontosnak tartjuk az értekezleten történeteket, hogy reprodukáljuk a P. N. erre vonatkozó tudósítását, mely így hangzik:

Deák Ferencz halálának tizenhetedik és a mult évi téli választások kezdetének első évfordulójára sajtószertelen esik össze a szabadelvű párt mai értekezlete, melyben

a régi és oly nagy időt betöltött Tiszaauralom végső összeomlása kezdődött meg. És ha Wekerle Sándor miniszterelnök személye nem volna oly népszerű és köztiszteltetben álló s ha az iránta nyilvánuló rokonszenv nem pótolná az elvi egyetértés hiányát: akkor az osztrák párt már ma szétrobbant volna.

A mai értekezlet megmutatta, hogy a szabadelvű pártot — addig, ameddig — csak egyedül Wekerle személye tartja össze. S ebben áll a Tisza-frakció bukása. Mert senkit azok közül, akik csak azért vannak bent a szabadelvű pártban, hogy a Tisza-frakció befolyását megtörjék vagy ellensúlyozzák, nem voltak képesek kiszorítani a szabadelvű pártból; sem pedig a zászlót nem tudták kitépni Wekerle kezéből, hogy azzal vonulhassanak ki a szabadelvű körből, maguk után hagyva a reakciónak ódiáját. Az sem sikerült nekik, hogy a kötelező polgári házasságot és a protestantizmust elválaszthatatlanul összedják, mert Péchy Tamás, mint a magyar protestantizmus egyik vezére, nyíltan zászlót bontott a kötelező polgári házasság ellen. És most a Tisza-frakció a kötelező polgári házasság elvi alapján kénytelen együtt maradni Pongrácz Károlylyal, Csáky Kálmánnal, Tóder Józseffel stb., akik elvileg ellenzik a kötelező polgári házasságot, Wekerle Sándor miniszterelnök emancipálta magát a Tisza-frakció befolyása alól s habár nem helyezkedett nyílt ellentétbe azzal, de logikai kényszerrel fogva közelebb jutott azokhoz, akik a véleményesszabadság elvét képviselik s akik a régi szellemben vett pártfegyelmet nem ismerik el magukra kötelezőknek. Wekerle miniszterelnök ezenkívül a Nemzet-et is dezavualta, kijelentvén, hogy tudta nélkül jelent meg az a czikk, mely az Ugron indítrányára szavazóknak ajtót mutatott. Mindössze azt kérte Wekerle, hogy a szabadelvű párt tagjai külön értekezleteket ne tartsanak, hanem mindent a klub értekezletein nyílt őszinteséggel intézzenek el.

Tisza Kálmán a nagy és kipróbált taktikus a mai napon is megkísérelte, hogy legalább a látszatot megmentsse és hogy parirozza a csapást, mely reá sújtott és fölszalván, Wekerle miniszterelnök álláspontját támogatta. Tisza Kálmán is beleegyezett, hogy a szabadelvű pártban azok a bentmaradhasanak, a kik elvi ellenségei a kötelező polgári házasságnak. De a Tisza Kálmán beleegyezése már nem bir semmi súlylyal, mert azok a Tiszák beleegyezése nélkül is bentmaradnának. Péchy Tamás is bentmaradhatott volna, de ő kilépett. Nem azért, hogy harcoljon a kötelező polgári házasság ellen, de azért, hogy örök búcsút mondjon Tiszának, a kikkel többé soha találkozni nem fog. Így a szabadelvűpárt mai értekezlete

rendkívüli fontossággal bir. Nem a kilépések miatt, habár ez is számbaveendő tény, hanem sokkal inkább azoknak együttmaradása miatt, akikre nézve az együttműködés csak a további harcra folytatásáért jelenti. S maga a szenéria, és a szónokok felvonulása is rendkívül érdekes és a helyzetre nézve roppant jellemző volt. Wekerle beszéde után sorrendben szólaltak fel Latinovics Ernő, Péchy Tamás, gróf Szapáry László, a kik azért léptek ki a pártból, mert ellenzik a kötelező polgári házasságot; s utánuk hármas sorrendben felvonultak gróf Csáky Kálmán, gróf Pongrácz Károly, Tóder József, a kik kijelentik, hogy bent maradnak a szabadelvűpártban, noha ők is ellenzik a kötelező polgári házasságot. Földváry Miklós pedig azzal a kijelentéssel marad bent, hogy szabad kezét kéri; s Tisza Kálmán mindezek közt csak arra kéri a párt tagjait, hogy ne „suttogva” csináljanak pártpolitikát s mindenki Darányira s elvtársaira tekint, mert ők azok, a kik legtöbbet suttognak egy klubban, mint a képviselőház folyosóján.

Végül pedig gróf Károlyi István határozott és kategorikus hangon kér a miniszterelnöktől felvilágosítást a Nemzet czikkére nézve s megkapván a megnyugtató választ, figyelmezteti a kormányt, hogy a jövőben ehhez hasonló félreértések ne forduljanak elő.

Mindezek nagyon élénk illusztrációi nemcsak a szabadelvű párt beléletének, hanem az általános politikai helyzetnek is.

2. A „Pesti Napló” az utolsó békekötés czím alatt a többek közt a következő figyelemreméltó megjegyzéseket teszi:

A válság permanenciájában. Ez eredménye a kormánypárt értekezletének. Wekerle nyilatkozatával elnapoltatt a kormány bukása és elnapoltattak az egyházpolitikai kérdések. Megoldás nincs semmi, nem is kereset megoldást, hanem kitérést a nehézségek elől. Egy gyűnge expedienst találtatt mely szabadságot enged mindenkinek a jövőben válságot csinálni, csak most az egyszer hagyja abba, hallgasson és engedje a kormányt, hogy az ügyeket tovább vezesse. Senkitől sem követelte a kormány az egyházpolitikai kérdésekben szavazatát, vagy ellenkező meggyőződésének megtagadását, csupán azt kérte, hogy senki ne ítéljen felette, s ne nyilatkozzék és ne agítáljon ellene mindaddig, míg maga a kormány törvényjavaslatait be nem terjeszti. E passzív rezisztenciát a kormány maga megengedhetének találtá, arra nézve azonban semminő nyilatkozatot vagy ígéretet nem tett, hogy az egyházpolitikai javaslatokat mikor terjeszti elő. Ha tehát egyáltalán nem terjeszti elő ezen tüzszakban, úgy programjának ezen része — mint

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. január 30.

Délvidéken.

VIII.

A Casino.

A tenger fölött egymás tetején két széles és díszes terasz képezi Monte-Carloban az esplanade-ot. Itt gyűl össze déli csevegésre a közönség. Innen nézik a lábak alatt végbemenő gyakori galamblovészteret. Itt hallgatják naponta a térenét. Innen nézik a la- virozó sétayachtok lomha röptülését vakító fehér szárnyakkal; és innen kapkod el az enyhe szél egy-egy mély sohajtást, némán szállítva azt Afrika verőfényes partjai felé.

E kettős terasz fölött büszkén uralkodik egy félig renaissance félig byzanci stílusban épített palota két toronnyal és egy kupolával. Ezt a fényes palotát a világ Játékbarlang néven ismeri. Itt egyszerűen Casinónak hívják. Hivatalos neve: „Cercle des étagers”.

A monacoi állam összes költségeit ez a Casino hordozza.

Monaco állama azért nem szed saját polgáraitól adót, mert ez az operette fejedelm, eme Casino által, az egész világot adófizetőjévé tette.

Ennek a Casinónak nincsenek tagjai, nincs tagsági díja, nincs ballotagea. Minden tisztességes ruházatu ember bemehet oda, ha az Administratio irodájában bemutatta név-

jegyet, s ott egy rózsaszín kártyát kapott belépő jegy gyanánt.

Mi van e Casinóban?

Mindenek előtt egy iroda, hol a rózsaszínű jegyeket osztogadják, beírva egy főkönyvbe a látogató nationalitját. Jobbról egy garde des robes, hol a felsők, a kalapok, a palczák, a nap- és esernyők helyeztetnek el. Szemben egy 60 méter hosszú, 24 méter széles, márvány oszlopcsarnok szemfényvesztő színpazarlással. Még beljebb, az oszlopcsarnok, oldal hosszán egy vakító fényt nagyterem hangverseny- és színház előadások számára. E terem szépséges freskói és remek stúciói a dogepalota dísztermeire emlékeztetnek. Az oszlopcsarnok körül díszes gallériák két óriás freskó tájképpel, a Riviera két szép pontjának egész spterectívájával és egész ragyogásával. Az emeleten a képzeltetű legnagyobb kényelemmel berendezett olvasószobák.

Ennyi az egész?

Mentsen isten. Ebből nehezen élne meg, Monacónak dicső állama és isten kegyelméből ugyan, de mindenesetre dicsőősegesen uralkodó fejedelme; mert e helyiségek látogatása ingyenes. Még a mindennapi hangversenyeket is ingyen adják.

Az oszlopcsarnok balfelőli végén, hatalmas ajtószárnyak fölött tündöklék aranybetti kkel a szó: „Entrée”. Az ajtó mellett négy udvarias őr áll talpig szalonruhában, argusi szemekkel.

Ezen ajtón belől foly a világ megadózatása.

A belépés különben ide is ingyenes és kinek kinek tetszésére, zsebére és — szerve-

délyére van bízva, hogy mennyit akar áldozni a monacoi haza oltárán.

Mi van ez ajtószárnyakon belül?

Ha feleletül e szót használnánk: a rany és — úgy mindent kifejeznék a nélkül, hogy valamit megmagyarástam volna.

Ha azt mondanám, hogy ez egy miniature kép a kaliforniai bányászleletből, a capföldi gyémánttelepekről, a párisi-berlini-bécsi bűrűkből, a nizai szalonokból és a kalandorélet nyughatatlan hullámokból kaleidoszopertileg mozaikká rakva: akkor márt többet mondtam, de még sem adtam világos és áttekinthető képet az itt levő tölöngéről, fényről, suttogásról, meglepetésekről, pénzcsengésről, ékszervillogásról, parfümillatról, tárczagályról és tárczaapályról.

Belépve az ajtón, egymásután hat fényes terem tárul feléd. Egyik teremről a másikba mórstyílú ivezetek alatt léptünk.

Az első teremben van két rouletteasztal, a másodikban négy, a harmadikban kettő. A negyedik társalgónak van fentartva. Az ötödikben és a hatodikban egy-egy trente et quarante asztal: összesen tehát tíz játékasztal.

E terem arányairól némi fogalmat alkothatunk, ha számba vesszük, hogy minden asztal körül van tizenhat szék a játékosok — és nyolcz szék a croupiér-k számára. Űl tehát egy asztalnál huszonegy ember. A hátuk mögött legalább kétfennyi. Ilyen formán egyetlen asztal foglalkoztat hetvenkét embert; a tíz asztal hétszázhuszat. Ugyanennyi mindig van még a termekben, kik vagy heverésnek a kereteken, vagy

sétálnak, vagy társalgognak — mert vagy felhagytak a játékkal, vagy helyet keresnek, hogy játszhassanak.

Az asztal közepén áll a fergettyű; e körül a kassza, melyet két oldalt négy pénztáros és cheffejeu őriz. Jobbról-balról a fergettyűtől az asztal szél posztóján, hármas sorban számok 1-től 30-ig és egy mező a „paire” egy másik az „impair”, egy harmadik a „passe”, egy negyedik a „mangue”, egy ötödik a „rouge”, egy hatodik a „noir”, számára. Ezeken kívül hat mező az asztal végén a douzaine-nek részére. Végül egy a kassza mellett a „zero”-nak.

Mindenkinek a tetszésétől és az „Andung”-jától függ, hogy mire játszdödjék. Lehet játszani egy száma, a mit „enplein”-nek neveznek. Ezt a pénztár harminczöttszörösen fizeti, mert, a harminczhat szám közül itt a játékos harminczöt esély ellen küzd. Egy aranyra fizetnek, ha ki jön a szám, még harminczötöt. Lehet játszani két egymás mellett fekvő száma — „à cheval” — mely esetben a köztük levő vonalra teszük a pénzt. Ezt a bank tizenhatszörösen fizeti. Lehet tenni egy összeget három egymás melletti száma vagyis egy sorra, mely tizenkészszeresen — lehet „carré”-ra mely négy számból áll s mely nyolczszörösen fizetetik. Lehet játszani hat száma — vagyis két egymás mellett levő sorra — ez ötszörösen, és lehet a tizenkét elsőre „douze premie” 1—12-ig vagy a tizenkét másodikra „douze millie” 13—24-ig, vagy a tizenkét utolsóra „douze dernier” 25—36-ig, melyet kétszörösen fizetnek. A ki nem szeret számokra játszani, az

rouge-noirera, vagy paire-impairre, vagy „manque-pass”-ra tesz, melynél a tételt nyeri. A „manque” a 18 első számot, a „passe” a 18 utolsó számot jelenti.

A szóval való megjelölés nem számít. Mindenki köteles pénzét arra a helyre tenni, a melyet megkíván játszani. „Hozom” nincsen itt csak a pénz beszél.

A legkisebb tétel egy öt frankos talér, mely itt röviden és megvetőleg „pière”-nek hivatik. De megvannak határoza a tétmaximumok is. Azon helyekre, melyeknél egyszerűen a tételfizetetik, a maximum hat-ezer frank. A duplán fizető helyeknél három-ezer frank; az ötszörösen fizetőknél ezerkét-száz frank; a tizenkészszeresen fizető helyeknél maximuma ötszáz frank, a nyolczszörösen fizetőké hétszázhatvan, a tizenhatszörösen fizetőké háromszázhatvan, a 35-szörösen fizetőké ötszázhatvan frank.

A mint látható, a bank e maximum megállapításánál arra ügyelt, hogy egyszerre egy tétre ne fizessen többet hater franknál. Ezen elővigyázat olykor semmit sem használ. Ime egy eset, melyet saját szememmel láttam.

Egy angol sportsman — némelyek szerint csak bookmaker, következésképp játszott rá a 23-as száma: Először is rátejt a 23-ra kilencz napoleonot, a 20 és 23-ra tizennyolczat, a 26 és 23-ra szintén tizennyolczat, a 22 és 23-ra megint tizennyolczat, a 24 és 23-ra szintén; azután körülrakta a 23 car-ráját négyszer harmincznyolcz-harmincznyolcz arannyal. Ekkor a croupier forgatni akarta a biribicet, de az angol kárte, hogy vára-

zellemes toaszatok is szép számmal hangoztak el.

A toaszatok sorozatát Haller Rezső kezdte meg üdvözlőlvén az ügyvédi kart. Deák Albert Haller Rezsőre, dr. Fischer János Molnár Sándorra, Kövári Mihályra, Hajzágó Manóra, Deák Albertre, dr. Isacu Aurél az egyetértésre és Magyar Mihály szerkesztőre, dr. Bonis Árpád az elnökre s az öszielőtásra, Deák Albert az ifjúságra, Magyar Mihály a kar közdelmének tárgyalogosságát s intelligens voltát ecsetelve az ügyvédi karra, dr. Ilea György a nemzeti egyetértésre stb. stb.

Érdekes jelenete volt az estélynek az midőn az ellenfelekre mondott lelkes toasz után Kövári Mihály és Deák Albert indítványára egy 5 tagú küldöttség küldetett ki, s ment a központi szállodában estélyező ellenpárt üdvözlésére s a béke jobb felajánlására.

Ez meg is történt s Dobál Antal az ellenpárt elnökelője teljes méltánnyal fogadta a Deák Albert által küldöttüggyel felajánlott nyújtott békejobbot, s a tekintélyes pártvezetői kíséretében személyesen jött a Hungaria szállóba viszonzni az üdvözlést, s elenyészett a pártos küzdelem netalán keserűségeit. Lelkesen üdvözlő eljénekkel fogadta a társaság Dobál Antalt és társait s a leglelkesebb és értékebb toaszok lettek az egyetértés érdekében elmondva Dobál Antal, dr. Weisz József, Incze József, Polcz Rezső, Tompos Ignác, Hajzágó Manó, Haller Rezső által, mely hatás alatt az ügyvédség egyet-javára több rendbeli alapítvány tételét Dobál Antal 500 frttal alapító tagnak jelentkezett. Dr. Weisz József és Koleszár Sándor 100—100 frtot ajánlottak fel. Haller Rezső kijelentette, hogy egy tekintélyes összeggel fog hozzá járulni a nemes céllhoz. Hajzágó Manó pénztárnok tiszteletdíját ajánlta fel. A kedélyes mulatságot semmi sem fejezhetette volna be szebben mint a nemes adakozás.

A központi szálloda dísztermébe Dobál Antal hívta meg azon karsárait, kik vele az ugynevezett reformpártot képezték a Haller párttal szemben a többiek közt jelen voltak: Benel Ferencz, Incze József, Koleszár Sándor, dr. Deák Albert, dr. Weisz József, Tompos Ignác, Somodi István, Polcz Radolf, dr. Raffinger Sándor, Boross Lajos, Hindy Árpád. Az első felkötőszót a szívólyes házigazda mondotta vendégeire. Felkötőszókat mondtak még, Weisz József, Benel Ferencz, Incze József, Polcz Rezső és még többen. A kedélyes társaság az éjféli órákig maradt együtt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, január 30.

Február 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra. Kérjük a lejárt előfizetéseket megújítását.

A kolozsi választó körület kormányparti választóinak küldöttségét Hieronymi tegnap délelőtt fogadta. Bár Jósika Gábor tartott a küldöttség részéről beszédet melyben előadta, hogy Kolozsvármegye és időkétl fogva mindig a megye fiából választott képviselőket, — s hogy most ettől ellátni akar nem azért teszi, mint ha nem lennének erre a vármegyében alkalmas egyének, — de ez hódolat akar lenni a belügyminiszter iránti kiváló tiszteletnek. A miniszter nagy köszönettel fogadta el a jelöltséget. A küldöttség minden tagjával kezét szorított és helyet foglaltatott velük. Kinyilatkoztatta, hogy ha kívánják azonnal lejönn a kerületbe. A küldöttség tekintettel a zord időjárásra nem tartá szükségesnek a mostani lejutást. Bajonak válték ily nagy hidegben a választókat kétszer is farsasztani. A miniszter a Frohner vendéglőbe nagy ebédet adott, hol a többiek közt br. Kemény János, br. Podmaniczky Frigyes is jelen volt. Az első poharat Hieronymi köszöntö br. Keményt elvtérén. A küldöttségben jelen volt két kolozsi polgár is toásztorozott. A küldöttség a ma reggeli vonattal jött haza.

Hideg. A hideg nem csak benünket kolozsváriakat kinez hanem egész Európában próbára teszi az embereket. Magyarországon Mármarosban van a legnagyobb hideg 16.2 C. fok napi átlaggal. Utána jön Késmárk 13, Csáktornya 12 fok átlaggal. Kolozsvár a negyedik helyen áll az országban, 11 fok napi átlaggal. A mi hidegünk még kis Miska Muszkaországhoz képest. Moszkvában a hideg napi átlaga 29.7 fok. Itt az embernek okvetlen le fagy a fülle, ha be nem fedné bélt bundával, a mikor ki megy. A higany megfagy a termométerben és szilárd testté lesz, mint az ezüst. A 30 fokon felül levő hideget ott már olyan hőmérséklettel mérik a meteorológiai állomások, a melyekben higany helyett borszesz van. A katonák fegyvereikkel a kezükben megfagnak az állásaikon s nem kell őket übügmarschra küldeni mint a gyulaféhérváriakat. Varsóban, Kiebben, már enyhébb az idő 15 és 10 fok között váltakozik. Mi el sem tudjuk képzelni, hogy a mikor dideregve nyargalunk az utcán az a ragyogó havon, Európának egyes részeiben, tavasz, virágillat, avar levegő fogadja azokat, akik módját ejt-

hetik megugrani a mi hidegünk elől. Máltában 15 fok a meleg, Palermo, Róma, Cagliari, Nápolyban pedig 6—10. Nálunk a mi kemény 20—25 fok hidegünkben, néhány nap óta reggel és este olyan füllesztő köd bosszantja az embereket, a mi a hidegnél is keszdelmesebb, mert egészségtelen. Azt mondják, ez a köd tulajdonképen a földig lenyomott felhő.

A kolozsvári kör f. hó 28-án megtartott II-ik házestélye ismét fényesen sikerült. Reggeli 4 órakor, a jelen volt díszes társaság nagy része, még kitűnő kedélyhangulatban és táncgedyben volt együtt. A jelen voltak az alábbi névsort adhatjuk. A szónokok: Ajtai Emma, Balla Pálné, Benkő Mihályné, Bodor Lászlóné, Csizsár Gyuláné, Deák Elekné (M.-Kályné), Hindy Árpádné, Hoszu Theophilné (Mócs), Imre Gergelyné, Kelemen Mártonné, Kövári Mihályné, Korbuly Józsefné, Lázár Aurélné, Mihajlovskyné, Schilling Rudolfné, Sutoris Albertné, özv. Sutorisné, özv. Szentkirályi Józsefné (Torda), Vikol Antalné. Lányok: Balla Ilonka, Bocskor Anna, Bodor Irma, Deák Margit, Fekete Ilona, Foszót Aranka, Gaál Anna, Gaál Emma, Hindy Ilona, Pánik Ilona, Kövári Dalma, Márton Katinka, Pozsonyi Gizella, Schilling nővérek, Széles Gizella, Veszprémi Ida, Vikol Róza és Terike.

A „mentő-bál” ügyében élénk mozgalom foly, mely a legszebb sikerre nyújt kilátást, a minden oldalról mutatkozó nagy érdeklődésnél fogva. Ez lesz az első mentő-bál, mely, hogy minden tekintetben elsőnek küzd fel magát, nincs kétségünk. E szép elite-bál a redoubtan lesz melynek ódon termet és széles mellék helyiségeit Duhony János finom izlést kárpitosunk fogja díszíteni. E mulatság a derek humánus egyesületnek mely már eddigi múltjával is oly szép sikert mutatott fel, minden bizonnyal nemcsak erkölcsi, de anyagi tekintetben is szép sikert fog eredményezni. Ebben semmi kétségünk sem lehet.

A „Mária Valéria” árvaház bizottmánya felkéri azon t. egyéneket kik a karácsoni Bazar alkalmával legyezőket és egy pénztárcát csekély összeggel a Redoubtan hagytak, hogy tárgyaikat kellő igazolással — belkiallyutoza 45 szám alatt átvegyék.

Színház. Szombaton este Figaró házassága került színtre még pedig jó előadásban. A zsenialis vígjáték pikans színezete dacára is egyike azoknak a daraboknak, melyet mindig szívesen látunk, mert a költő ebbe a vígjátékába egy korszak minden bűneit és minden félsségeit rakja bele mesteri kézzel. Figarót Megyeri Dezső játszta. Sok routinnal intelligenciával és tetszés mellett. A darabban Hunyadi Margit, Deli Emma, Szerényi Gizella, Rátányi Ákos, Szentgyörgyi, Gál Gyula, Krasznainé, Foris Pista játsztak a közönség elismerése mellett.

Vasárnap délután egy romantikus dráma mulatott a földszint és karzat összeszűlt publikuma. Hanem azért kiválóan mulattak és tündettek, különösen a karzaton, melynek vidám népe zajosan éljenzt le a helyzett magaslátórl.

Este a „Szultán” került színtre negyedszer és most is tele színház előtt. Az érdeklődés tárgya ma is Fáianek Berta volt a kinek „Kipi-kapi” nótáját háromszor ismételték meg. Igen tetszett Sipos Etelka ügyes temperamentumos játéka is, a kitesztén tapokban részesített a közönség. A Forris Pista háremörje ma is mulatságos volt valamint a két basa: Szerényi Zoltán és Pusztai Béla.

Színházi hírek. Színházunkban holnap kedden Csiky Gergely rég nem adott kedvelt vígjátéka kerül színtre: „A jó Pál” Megyeri Dezsővel a czím szerepben. A főbb szerepeket játsszák: Maróthy, Szerényi G., Hunyadi, Szentgyörgyi, Gál, Csiky, Rátányi, stb. Szerdán febr. 1-én lesz a bemutatása „Thermidor”-nak. Thermidor a legzseniálisabb francia írók egyikének, Sardon Victorienne a legmesteribb alkotása. A darab amellelt, hogy egyes cselekvénnyel bír, a forradalomnak hű képét tárja a néző elé a legérdekesebb módon. Előadása Páriban oly sensatiót keltett, már csak tárgynál fogva is, hogy a kormánynak is bele kellett avatkoznia. Nálunk a bpesti nemzeti színházban nem rég adták először, ép oly rendkívüli hatással, mint Franciaországban.

A kolozsvári róm. kath. egyházközségi képviselőtestület kiegészítése. A kolozsvári róm. kath. egyházközségi képviselőtestületének 1893-ik évre vonatkozó kiegészítése előkészítésére alattírtak személyben bizottság küldetvén ki, felkértek azon kolozsvári róm. kath. lakosok, kik a képviselőtestületi tagságra jogosultak és szabály szerinti minősítvük, szíveskedjenek ezt akár írásban, akár szóval a főtéri róm. kath. plébánián hivatalban, avagy alattírtak bármelyikénél 1893. február hava 10-ig bejelenteni. Tájékoztul megjegyeztetik, hogy a szervezeti alapszabályok szerint a képviselőtestületnek tagjai: a) a kolozsvári róm. kath. plébános és a segéd-lelkészek; b) a keblti tisztviselők közül a gondnokok, pénztárnok, jezyzó és ügyvéd, a Szent-Erzsébetegyház gondnoka és ispánja; c) az erdélyi püspökségei igazgató-tanácsnak Kolozsvárt lakó tagjai; d) a Kolozsvár városi tanács kebelében időn-

ként valósággal szolgálatot tevő róm. kath. elnöke, államügyésze, bírái és albírái, a kolozsvári kir. ítélő-tábla róm. kath. elnöke, tanácselnökei, főügyész, bírái és az elsőbíró-ság albírái egyenrangú tisztviselői; e) a kolozsvári róm. kath. közép-tanoda igazgatója és rendes tanárai; f) a Kolozsvár városában állandóan lakó és működő tudorok, sebészek, ügyvédek, mérnökök, egyetemi tanárok, akadémiái művészek és a Kolozsvár-tól-vő kolostorok előjárói és a kolozsvári róm. kath. elemi iskolák igazgatója és rendes tanítói; g) a kolozsvári róm. kath. hívek közül száz önálló egyén, a ki legtöbb adót fizet, az adómenyiség sorozata szerint. Kolozsvárt, 1893. jan. 30-án. Bíró Béla, apítplébános. Benel Ferencz, ügyvéd, biz. tag. Groisz Károly, egyház-gondnok. Mák Ferencz, egyh. jegyző.

Tegnap este az Ujvilágban nagy bál volt. Aláreczel és a nélkül rendezték a tűzoltó banda javára. A nagy terem egészen megtelt szép közönséggel s mindenki fesztelő mulatott. A mulatság a reggeli órákig tartott, szép jövedelmet hozva a zenekari alapnak. A bált közelebbről ismételni fogják.

Mázi estélyt rendeztek tegnap este a kolozsvári iparos ifjak trencsintéren levő helyiségükben. Az estélyen nagyszámú, szép közönség volt együtt és élvezettel hallgatta a műsor egyes darabjait, melyek gondosan voltak betanulva és érzéssel előadva. A műsorban a nyitány után Barth Henrik szavalt, utána nagyon szépen énekelt Gál Mariska, Buzsácz Domokos cimbalom kísérete mellett utána Ütő Árpád szavallata következett. A Horváth Ilona cimbalom szólója tetszésben részesült. A műsor két utolsó pontja ének volt, Pitter Anna szólója cimbalom kíséret mellett és szavallat, melyet Futó István adott elő. Mindenki közreműködött zajosan megjeleneztek. Mulatság után tánc következett, ami a legnagyobb animóval a hajnali órákig tartott.

Kinevezés. Mangézius Hermin dévai állami elemi iskolai tanítónő ugyanahoz az iskolához rendes tanítónővé nevezte ki a miniszter.

A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága 1893. évi január hó 31-én délután fél 7 órakor a tűzoltó lak-tanya helyiségében gyűlést tart. A gyűlés több napi renden levő műszaki és egyleti ügyet fog eligazítani.

A „Mária Valéria” árvaház igazgató választmánya Sigmond Dezsőné elnöklete alatt január 28-án gyűlést tartott. Az egylet belügyeit illetőleg több tárgy lett megvitatva és határozat hozva. Többek közt elhatározta a választmány dr. Pataky Leo intézeti orvos ajánlatára, hogy jövőben egy állandó beteg szobát rendez be. Továbbá a kérelmező árvek közül a legelhagyottabb két árvt felvette az intézet kúteleibe. Az árvek kiadásáért több kérelmet vissza utasított. Örömmel vette tudomásul, hogy 100 frtos alapítványt ör. Ilyés Gáborné készpénzben kifizette, és az egylet alapító tagjai lettek Bogdánffy Gáborné, Lázár Katalin, ki szintén 100 frt alapítványát készpénzben kifizette, és Ludasi Sámuelné.

Requiem. A boldogult Rudolf trónörökösért Pongrácz Lajos kitűnő zenésznünk, mint minden évben, ugy ma is a boldogult trónörökös halála évfordulója napján a Minorita atyák templomában requiemet szolgált, Pongráczot Rudolf trónörököshöz örök hála köti és annál szebb töle, hogy ssha sem marad háládalán.

Kossuth diszpolgárl oklevele. Seps-Szt.-György városa — mint levelezőnk írja — most kapta meg egy műintézetből át a remek diszoklevelet, amelyet Kossuth Lajos számára készített abból az alkalomból, hogy őt diszpolgárának választotta meg. A diszoklevél egy fehér chagrinbörbe kötött albumban van, amely a szélein pajzs alakú arany czíráddal, a közepén Kossuth monogrammjával van díszítve. A levél pergamene van nyomtatva, homlokzata közepén a városnak 1509-ből való címere, jobboldalán a magyar, baloldalán pedig a székely címer van. A diszoklevelet küldöttség által akarták Kossuthnak átnyújtani, de a folytonos hóviharok miatt postán küldik el Turinba.

Az egeresi vérengzés ügyében, melyről lapunk szombati számában már megemlékeztünk, — tegnapelőtt délután 5 órakor hirdették ki a kolozsvári kir. törvényszék tanács termében az ítéletet. Vádolt Kovács Misi Bagarán Sütő György vallomása dacára, — melyet halálos ágyán tett arra nézve, hogy őt Kovács Misi késelte meg és dacára a szemtanúk bizonyításainak, konokul tagadta azt, hogy az ő kezében kés lett volna a verkedés alkalmával s hogy ő szurta volna meg a sebeibe belehalt Sütő Györgyöt. Tagadásával ugy látszik a kedvezőbb ítéletet akarta a maga részére kinyerni, némi gyakorlati jártassága lévén már a bíróság előtt a valóságok tételében, mert két ízben is volt már elítélve fogságra és pedig először 1 és fél év, másodszor 5 havi időre. A bizonyítási eljárás befejezte után Lázár Aurél ügyész tartotta meg vádbeszédjét, melybe

összefoglalta a tényeket s a vádlottat 15 évi fegyházra, kiszabulása után 10 évi hivatal vesztésre kérte elítálni. A vádbeszéd egyes tételeire egyes replikával felelt a királyi ügyész mely után a kir. törvényszék visszavonult ítélet hozatalra. A vádlottat 11 évi fegyházra, ezt követőleg 10 évi hivatal vesztésre ítélték. A vádló és elítelt fellebbezést jelentett be. A vádlott az ítélet kihirdetése után is azt hajtogatta, hogy ő a tettet nem követte el. A súlyosan megsértett tettes: Accipe Károly, a kit a vádlott mindaddig a míg a kir. ügyész ki nem korrigálta, következetesen „lakcipő”-nek nevezte, a tárgyaláson nem jelent meg.

Eladó Torda-Áranyos megyében egy 80 holdas tagosított birtok egy 5 holdas gyümölcsös-kerttel. Lakóház és gazdasági épületekkel elvan látva. Értekezhetni a vétel iránt az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

Keresetetik 2 gyors futó trapper ló megvételre. Értekezhetni az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

Szerkesztőségi üzenetek.

Valakinek. Ha elite-bálban akar én részt venni, a következő kelleket mindenesetre szemelőtt kell tartani: lakk, szép és nem ropedezett; frakk, tiszta és nem pecsétos; klakk bíchátn, rugó szerkezettel és kifogástalan fénnel. Igénybe kell venni az ingét, illetőleg mosónőjének minden művészetét és nyakendőjének alkalmazásánál a legszigorubb simmetriát. A borbély ugyancsak dolgozzék, hogy ha ön beretválkozni szokott: arca olyan legyen, mint a legsimább diplomata. Ha szakált visel: minden szál egyenletesen legyen hosszukára vagy egyenletesre vágva, a szerint, a mint hosszukás vagy gömbölyt arccal akar megjelenni. A bajuszakja is legyen kiteremtettéve, ha már akkorára nevelte volna a jó isten; ha pedig csak pelyhedző „legénytoll” volna az oroszkája alatt, azt hagyja békében. A haját jó lesz egy kisé fodritani de nem muszáj hajhászni a „kötői” frizurát, annál is inkább, mert a mai világ poétái vagy simák, vagy kopaczkok, de bolyhos fűrtöket nem viselnek.

Mikor aztán így készen lesz a külsejével, — igyekezzék belsőleg is azon lenni, hogy külsőjének összhangja ne zavartassék. Ne legyen nagyon komoly, mert az nincs összhangban a mulatsággal; a tulságos vigarcot is kerülje, mert az nyegleségre mutat és az értelmi tehetség rovására irhatják. Ne lépjek nagyokat a parketten, mintha turista uton volna és ne sifitellen olyan komikusan, mintha selyemfiu volna és a virágházban nőtt volna fel. Hangosan ne társalogjon, mert megszólját, — halkan ne suttogjon, mert pletykába keveredik. Táncosnőjének gyöngéden tartsa a derekát és soha se szorítsa meg a kezét és tur-táncoknál csak egy fordulótt esetleg kettőt tegyen. Ha kosarat kap: vágjon hozzá jó képet és csak titokban haragudjék; ha rokonszenvre talál, elne dicsekedjék vele. A csárdásnál se a lábát, se a szébkendőjét ne rázza és a „Csuháját” csak a hajnali órákban eressze meg. Szünóra előtt igyék limonádét, egyék ámbroziát és cigarettát helyett szíjon parfume-illatot. Vacsora közben csak annyi bort szabad inni, a mennyi elfér a fejében is, de hiba volna annyit inni, melyből esetleg a lábainak is jut. Táncosnőjének nézzen a szemébe és ne tekintsen a mellfodrára. Lépjék mindig a parketre, soha sem az uszályra vagy mások lyuksemőre. Legfőbb dolog pedig az, hogy kitűnően viselje magát és ha bál után a fejében érez katenjammert — kérjen gyógyszer a patikában, — és ha szívének éri baját akkor... akkor igazán nem tudunk önnek tanácsot adni, mert az olyan sebre, melyet Amor nyila üt, — nincs gyógyszer a patikában.

Egy adónak. Találó név a „malaczbank”, de találóbb az uszora-bank. Küldje csak be az adatokat, mert azonnal megkezdjük a gyászos munkát.

Sportman. Az „szki” mindenesetre érdekes találmány, de gyakorlatilag bemutatva mi nem láttuk. Holnap inni fogunk róla.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, jan. 30.

A képviselőház mai ülésén folytatták a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását.

Az ujonczutalék megajánlásánál az első felszólaló Thaly Kálmán volt, ki hosszasan foglalkozott azon szomorú esetekkel, melyek a közös hadseregben s utóbb a honvédségnél is gyakran fordulnak elő.

Fejérváry miniszter zárbeszéde után, a ház a költségvetést általánosságban elfogadta,

A költségvetés részlete tárgyalása következett ezután, mely mindjárt nagy vihart keltett.

Első felszólaló Ugron Gábor volt, ki tiltakozott az ellen, hogy a német nyelv a honvédség közébe is be-csempészessék.

350 esztendeje, ugymond, hogy apáink küzdöttek a német nyelv behozatala ellen törvényeinkben megállapították, hogy a magyar ezredek tisztjei csakis magyarok lehetnek. Így nekünk nemcsak kérni, hanem követelni van jogunk azt, hogy a magyar ezredek magyar tiszkaral láttassanak el.

Fejérváry báró csak a legutóbbi eset alkalmával is, midőn a Ludovika-akadémián a német nyelv ellen felszólaltak, védelembet vette ezen törvénytelen állapotot.

A legutóbbi Székely-féle eset szintén olyan embertelen bánásmód, mely mellett nem csoda, hogy oly gyakoriak az öngyilkosságok a hadsereg körében.

A külföldi hadseregben előforduló öngyilkosságokhoz viszonyítva, a miért szerfölt nagy arányu.

Követeli, hogy a honvédség tűzörséggel láttassék el.

És ha már elfogadja a törvényjavaslatot, kéri a házat, hogy annak végrehajtását bizzák a Fejérváry-jénél jobb kezekre. (Viharos tetszés.)

Fejérváry báró miniszter kijelenti, hogy Ugron Gábor menyörgései hiába valók (a mig osztrák többség van a parlamentben.)

Polonji Géza közbekiált, hogy a miniszter ur menyörgései igazán hiába valók. (Viharos tetszés.)

Báró Fejérváry felszólítja Ugron Gábor, hogy mondjon egy esetet, midőn magyar fiukat visszautasítottak volna a tisztikarból.

Apponyi Albert gróf gyöngye erőnek tartja báró Fejérváry ama kijelentését; — nem elég az, hogy a magyar fiuk nem utasítottak vissza, hanem ama kulturális akadályokat kell megszüntetni, melyek utját állják a belépéthez.

Fejérváry beszédének a 67-iki kiegyezésről szóló részére kijelenti Apponyi, hogy annak magyarázata hamis.

Fejérváry Andrásyra hivatkozik, de helytelenül.

Több kisebb felszólalás után a javaslatot részleteiben is letárgyalták.

Bpest, jan. 30.

A honvédelmi tárca után tárgyalták ma a ragadós tüdőlobbra vonatkozó törvényjavaslatot.

Ülés vége 2 órakor volt.

Foltozási kísérletek.

Budapest, jan. 30.

Szél Kálmán — egyeztető szerepében, mellyel a szabadelvű pártot akarja megmen-tetni, felajánlotta gróf Apponyi Albertnek a belügyminiszterséget. A tárgyalás eredménytelen maradt.

Sírájk.

Bpest, jan. 30.

A budapesti fegyvergyárban 1800 munkás sztrájkol.

Uj törvényjavaslat.

Bpest, jan. 30.

A Pesti Napló szerint Csáky Albin gróf miniszter elkészítette az új anyakönyvvezetési törvényjavaslatot.

A javaslat szerint a lelkészek helyett a járási orvosok fogják vezetni az anyakönyvet.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalajos:

MAGYAR MIHÁLY.

NYILTÉR.

CONVERGIO.

Az 5%-os

MAGYAR PAPIRJÁRADÉK

kötvény.

VASUTI RÉSZVÉNY

és elsőbbségi kötvények convertálását a kibocsátandó

Uj 4%-os

KORONA JÁRADÉKRA

a közzé tett eredeti feltételek mellett

teljesen díjtalanul

eszközli a

Kolozsvári takarékpénztár

részvény-társulat

(3-8)

főtéri bank, és váltó-balete.

64. $(3 - 10)$